

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

3 februari 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ECONOMIE, WERK EN SOCIALE ECONOMIE

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de textielsector

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de toekomst van de textiel- en kledingsector

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de vraag van de diamantsector naar een rondetafelgesprek

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de handhaving van de positie van de Antwerpse diamantsector op wereldschaal

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de evaluatie van het callsysteem

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over milieuvriendelijke autotechnologieën

Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie

Donderdag 3 februari 2005

Waarnemend voorzitter: de heer Jan Penris

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 10.39 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Peumans tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de textielsector

Vraag om uitleg van de heer Jan Laurys tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de toekomst van de textiel- en kledingsector

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Peumans tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de textielsector, en van de heer Laurys tot vice-minister-president Moerman, over de toekomst van de textiel- en kledingsector.

De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik zal de schriftelijke versie van mijn vraag niet helemaal voorlezen. Ik neem aan dat u die gelezen hebt. Mijn vraag heeft een aantal verschillende invalshoeken.

De Europese Commissie heeft het REACH-programma gelanceerd waarmee wordt overgegaan tot een nieuwe regelgeving inzake registratie, autorisatie en evaluatie van chemische stoffen. Er is een link met wat Vlaamse bedrijven zullen invoeren

vanuit derde landen, die dus niet tot de EU behoren. Wat zal de weerslag van deze regelgeving op ons bedrijfsleven zijn?

Een ander aspect is de afschaffing van de geldende invoerquota op textielproducten vanaf 1 januari 2005. Mevrouw de minister, u bent mee geweest op de handelsmissie naar China en naar verluidt is dit ook ter sprake gekomen. Er is daarover een gesprek geweest met de Chinese vice-premier, mevrouw Wu Yi. De Chinese regering is een engagement aangegaan met betrekking tot vervalsingen en namaak. Ze zal op dat punt een effectief beleid voeren en heeft gevraagd dat als landen of regio's vaststellen dat bepaalde dingen niet door de beugel kunnen, dit rechtstreeks aan de autoriteiten wordt gemeld. Er is iemand aangeduid om de specifieke dossiers op te volgen en er is een extra meldingspunt dat ook door België en de regio's kan worden gebruikt.

Een laatste aspect zijn de verontrustende berichten over de tewerkstelling in de textielsector. Dat blijkt duidelijk uit cijfers van ABVV-Textiel en ACV Textura. Zal dit ooit stoppen? Zo ja, wanneer?

Mevrouw de minister, heeft de Vlaamse Regering, al dan niet in samenwerking met de betrokken sector, studies of onderzoeken uitgevoerd met betrekking tot de mogelijke impact van het REACH-programma? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van deze problematiek en welk standpunt verdedigt de regering bij de Europese instanties? Is er al overleg geweest met de federale regering? Zo ja, wat zijn de resultaten?

In hoeverre is de Vlaamse Regering betrokken bij de totstandkoming van het plan dat werd goedgekeurd op 25 en 26 november 2004? Wat is het standpunt van de Vlaamse Regering ten aanzien van dit

Peumans

plan? Klopt het dat het niet echt beschouwd kan worden als steun voor noodlijdende regio's, zoals het Waasland en West-Vlaanderen? Welke concrete acties kan en zal de Vlaamse Regering nemen binnen het strategisch kader van het actieplan?

Is de Vlaamse Regering op de hoogte van de beslissing van de Chinese overheid om zowel voor België als voor Vlaanderen een rechtstreeks meldpunt op te richten om vervalsingen en namaak aan te kaarten? Hoe zal de Vlaamse Regering hiervan gebruik maken? Wat is de impact van de beslissing van de Chinese overheid om uitvoerrechten te heffen op de textielproducten om zo allerlei sanctiemechanismen te vermijden? Heeft de Vlaamse Regering zicht op alle maatregelen die China aankondigt?

Welke stappen zal de Vlaamse Regering zetten ter bevoordeling van de werknemers in deze sector en de op de rand van het faillissement staande bedrijven? Acht de Vlaamse Regering het opportuun een apart hertewerkstellingsprogramma via de VDAB voor deze laaggeschoolden op te starten, specifiek in de noodlijdende regio's?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijn vraag beperkt zich tot een deelaspect van de vraag van de heer Peumans, namelijk de problematiek in de textiel- en confectie-sector. Op 25 januari is een persconferentie gehouden door de sector waar de problematiek duidelijk is gemaakt. De directeur-generaal van Creamoda, de heer Magnus, hangt voor 2004 een vrij negatief beeld op en trekt aan de alarmbel. De Belgische productie van kleding en confectie zou de eerste negen maanden van 2004 met 9,5 percent zijn gedaald. Belgische verkopers kopen ook steeds meer aan in het buitenland. Dat brengt mee dat de Belgische textiel en confectie zich in bepaalde niches moet specialiseren. Die doen het wel vrij behoorlijk en slagen er zelfs in om hun export te doen stijgen, maar in het algemeen heerst er een crisissfeer in de sector.

De investeringen zijn tijdens de eerste acht maanden van 2004 gedaald met 26 percent en de werkgelegenheid is gedaald tot 11 percent. Volgens cijfers van de werkgevers worden er nu 12.000 arbeiders en 5.000 bedienden tewerkgesteld. De vakbonden

spreken van 50.000 mensen, maar daar is de indirecte tewerkstelling bijgerekend.

Die invoer van kledij komt vooral uit drie regio's. China en Zuid-Oost-Azië zagen hun export met 20 percent stijgen. En dan is er Oost-Europa, waarbinnen het zwaartepunt verschuift van de nieuwe Europese landen naar armere landen zoals Roemenië. De Noord-Afrikaanse export vermindert met 23 percent. De Chinese dominantie is groot, maar ze verschilt sterk van marktsegment tot marktsegment. Zo komt 70 tot 80 percent van de in Vlaanderen verkochte anoraks en blousons uit China. Dat zijn producten waarvoor de invoerquota al eerder zijn afgeschaft.

Op 1 januari zijn de bestaande quota voor de internationale textiel- en kledinghandel weggefallen. Tot dan werd daar sterk aan vastgehouden. Dat was zo afgesproken in de Agreement on Textile and Clothing dat in de WTO in 1995 is afgesloten. Het was al 10 jaar geweten dat de quota zouden worden opgeheven. De Europese bedrijven hebben daar trouwens op geanticipeerd. Ze hebben zich gereorganiseerd en hebben nieuwe producten en productieprocessen gelanceerd. Er is gerationaliseerd en er zijn bedrijfseenheden gesloten. In Europa zijn in de sector in totaal 1 miljoen jobs verloren gegaan. De productiviteit is toegenomen. De industrie is er zelfs in geslaagd haar export in 2003 tot 40 miljard euro op te drijven. Die export zou nog groter zijn geweest als sommige landen niet hadden geweigerd om hun markten open te stellen, in tegenspraak met de afspraken in de WTO.

De toestand is vandaag gewijzigd. China is toegetreten tot de WTO, wat betekent dat China de grootste exporteur van textiel en kleding zal worden. Zowel de werkgevers als de werknemers van de sector willen dat erover wordt gewaakt dat dit niet gebeurt ten nadele van de andere producenten in Europa en landen zoals Bangladesh, Mauritius en Vietnam. Er is wel een conferentie bezig waar men begeleidende maatregelen wil afspreken. Die conferentie is nog niet beëindigd, wat de sector verontrust. De sector pleit niet voor de herinvoering van quota, maar wel voor begeleidende maatregelen en de garantie dat men op gelijke basis met de concurrenten kan werken. Voor producten waarvoor quota al vroeger zijn afgeschaft, zoals voor anoraks en blousons, is de Chinese invoer immers soms verdrievoudigd en de prijzen zijn tot 75 percent gedaald.

Laurys

De sector stelt dat dit niet normaal is. Zonder daarvoor harde bewijzen te hebben, stelt hij dat dit niet het gevolg kan zijn van normale sociaal-economische ontwikkelingen. De marktmechanismen zijn verstoord. Dat kan te maken hebben met invoertaksen, met overheidssubsidies in de vorm van de niet-betaling van interesten en sociale bijdragen, met prijsdumping en met de aantasting van de intellectuele eigendom zoals het kopiëren en namaken van producten. De sector heeft ook schrik van de sociale dumping en vreest dat de basisconventies inzake werknemersrechten worden geschonden.

De werkgevers en werknemers van de sector hebben daarom eind vorig jaar een Europese campagne gestart. In een petitie die in geheel Europa wordt verspreid, wordt gevraagd om de invoer en de prijzen scherp in het oog te houden, en zo nodig snel maatregelen te treffen als er abnormale prijsstijgingen worden vastgesteld. Europa moet ook instrumenten ontwikkelen om te reageren tegen ongeoorloofde handelspraktijken en inspanningen leveren opdat China de fundamentele arbeidsnormen van de Internationale Arbeidsorganisatie zou respecteren. Men vraagt dus niet dat de afspraken van 1995 over het vrijmaken van de markt worden opgezegd, maar wel dat de sector met gelijke kansen kan werken en oneerlijke handelspraktijken kan afblokken.

Textiel is vooral een Vlaamse aangelegenheid. De minister is uiteraard niet alleen bevoegd. Welke stappen kan ze nemen om de stabiliteit van de sector te waarborgen, eventueel in samenwerking met haar federale collega?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik wil het nog even hebben over het REACH-programma. De heer Peumans heeft het ontwerp van Europese richtlijn inzake REACH in verband gebracht met de textielsector. In wezen vormt de richtlijn vooral een uitdaging voor de chemische sector. Die sector is voor de haven van Antwerpen erg belangrijk. In Europa staat Antwerpen op dat vlak op nummer een; op wereldvlak zou enkel Houston

ons voorafgaan. Gisteren zou de voorzitter van de Europese Commissie Barroso hebben gezegd dat hij REACH wil herbekijken.

Daarom wil ik de minister vragen of de Vlaamse Regering daarvan wil gebruikmaken om samen met de federale regering de gevolgen ervan voor de chemische sector van Antwerpen te verzachten.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, de Vlaamse Regering heeft tot dusver deelgenomen aan het overleg op het niveau van de federale eerste minister, waarin niet alleen de federale en Vlaamse beleidsbetrokkenen, maar ook de privé-sector, namelijk Fedichem, vooraf overleg plegen over om het even welk in te nemen Belgisch standpunt in elke onderscheiden fase. Dit is Belgisch, aangezien op de ministerraden van de EU normaliter de lidstaten zijn vertegenwoordigd. In ons land zijn op die regel wel enkele afwijkingen: ook als de regio's op dat ogenblik niet zetelen, is er steeds overleg over het in te nemen standpunt. Specifieke Vlaamse studies in opdracht van de overheid werden er niet uitgevoerd. Door de intense betrokkenheid van de privé-sector is er immers een voldoende technische en bedrijfsgerichte aanpak opdat met deze belangen rekening zou worden gehouden bij het bepalen van een Belgisch standpunt.

Zoals bij andere beleidselementen waarover de diverse EU-ministerraden zich moeten uitspreken, moet ook wat dit betreft een gecoördineerd standpunt worden ingenomen. Daartoe bestaat een formele overlegprocedure. De diverse administraties zijn daarbij betrokken. Gezien het ontegensprekelijke micro-economische en bedrijfsbelang van de voorgestelde REACH-richtlijn en de even ontegensprekelijke relevantie ervan voor consumenten en inzake milieu en gezondheidsbescherming, is een Belgisch standpunt steeds een – soms moeilijk – evenwicht tussen die verschillende invalshoeken.

Er werd dus een standpunt ingenomen naar aanleiding van de ministerraad inzake concurrentievermogen van 17 en 18 mei 2004 – het was toen trouwens de Vlaamse minister van Economie die België vertegenwoordigde – en de ministerraad inzake milieu van 20 december 2004. De resultaten van het overleg tussen de gewestelijke en de federale instanties zijn ook weergegeven in de standpunt-

Moerman

bepalingen naar aanleiding van de beide raden. In beide gevallen werd de bijdrage van België in het zogenaamde oriënterende debat, een fase waarin het REACH-dossier zich nog steeds bevindt, gekenmerkt door waakzaamheid ter voorkoming van een verslechtering van de internationale concurrentiepositie en inzake het verder verfijnen van de impactanalyse van de commissie met betrekking tot de inherente administratieve en financiële lasten.

Zowel de federale als Vlaamse overheid hebben er in het verleden de aandacht op gevestigd dat de impact verschilt naargelang het type van product en het type van bedrijf. Ook de grootte van het bedrijf speelt een rol. De vrees bestaat immers dat de impact onevenredig groot zou zijn voor KMO's. Ook werd waakzaamheid gevraagd met betrekking tot de ontwikkeling van QSAR's, zijnde computermodellen om dierenproeven overbodig te maken, met betrekking tot de regelmaat van een midterm review van deze procedure, maar ook met betrekking tot de voorzorgspflicht.

Ik heb ook de berichten gehoord over een eventuele herziening van het standpunt en de voorstellen van de Europese Commissie inzake REACH. Mijn diensten zijn dat nu aan het uitpluizen. We zullen een en ander natuurlijk grondig bekijken en analyseren welke wijzigingen er eventueel zijn aangebracht, zodat we kunnen bepalen hoe we hierop kunnen inspelen en eventueel ons standpunt moeten aanpassen.

Dan was er het punt van de invoerproblematiek en het actieplan van de Europese Commissie. Dit actieplan werd opgesteld door het directoraat-generaal Handel van de Europese Commissie. Handelspolitiek is, zoals u weet, een Europese bevoegdheid, en conform artikel 6, paragraaf 1, VI, eerste lid, punt 3 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd door artikel 3 van de bijzondere wet houdende overdracht van diverse bevoegdheden aan de gewesten en gemeenschappen van 13 juli 2001, is de federale regering bevoegd voor de coördinatie van het multilaterale handelsbeleid.

Als ik me niet vergis, bevindt deze bevoegdheid zich, krachtens een beslissing van de federale ministerraad van 20 juli 2004, bij de minister van Buitenlandse Zaken. Op dat niveau wordt het Belgi-

sche standpunt bepaald ter voorbereiding van het zogenaamde comité van artikel 133, dat de ambassadeurs van de diverse EU-lidstaten bijeenbrengt ter voorbereiding van de Europese standpunten. Dit was ook het geval bij de totstandkoming van dit actieplan voor de textielsector. Anderzijds heeft de Europese Commissie zelf de gewoonte om, alvorens ze dergelijke actieplannen uitbrengt, overleg te plegen met de Europese sectorale federaties, waarvan ook Febeltex en Febeltex Vlaanderen deel uitmaken.

U vroeg naar het standpunt van de Vlaamse Regering. U opperde dat het plan niet echt kan worden beschouwd als steun voor noodlijdende regio's, zoals het Waasland en West-Vlaanderen. Daar hebt u gelijk in. De textielsector stelt nog een goede 40.000 mensen in ons land tewerk waarvan het gros in Vlaanderen is geconcentreerd naast een kleine vertegenwoordiging in de Oostkantons.

Het plan opteert, in overeenstemming met het beleid van de Commissie, voor een horizontale aanpak van het industriebeleid veeleer dan voor een sectorale of regionale aanpak. In dat opzicht kan het plan bezwaarlijk uitzicht bieden op regionale steun voor noodlijdende regio's. Nieuwe markten en innovatie zijn twee cruciale concepten in dit actieplan. In tegenstelling tot de Verenigde Staten wordt de optie om de invoerheffingen op textiel te verhogen, verworpen. De Europese fabrikanten moeten zich dus concentreren op nieuwe markten en al hun energie investeren in hoogwaardige producten die concurrentieel kunnen zijn op de wereldmarkt. Daarom zal de Commissie de textielbedrijven helpen om te investeren in onderzoek, ontwikkeling en opleiding.

Ook het Vlaams regeerakkoord en mijn beleidsnota leggen zeer sterk de nadruk op het belang van innovatie, niet louter zoals vroeger in de zin van technologische innovatie, maar wel in de meest ruime betekenis. Dat betekent ook procesinnovatie en bijvoorbeeld het combineren van bestaande inzichten met nieuwe innovatieve processen, de uitbreiding van het concept innovatie tot creativiteit en design, zaken die in deze sector niet zonder belang zijn. Dienaangaande staan er heel wat concrete punten in de beleidsnota.

Volgende punten zijn momenteel in uitvoering. De bevoegdheden over innovatie en economie komen samen bij één persoon. Ik streef naar een cohe-

Moerman

rent beleid en dat betekent ook dat zowel inzake economie, onderzoek, ontwikkeling, innovatie als buitenlandse handel er unieke aanspreekpunten zullen komen in Vlaanderen, per provincie, waar ook adviseurs ten dienste van de bedrijven zullen staan en te velde zullen gaan. Momenteel is de uitwerking van dat concept volop bezig. Er is ook een verhoging van de middelen voor innovatie zoals bepaald in het innovatiepact.

Zoals ik daarnet zei, ondernam de Vlaamse Regering reeds acties op het vlak van innovaties. De aanzienlijke verhoging van de middelen voor innovatie is daar een voorbeeld van. Wat betreft de andere punten van het Europees actieplan voor de textielsector, namelijk een betere bescherming van de intellectuele eigendomsrechten en een reservefonds voor de Vlaamse textielindustrie, zijn de bevoegdheden van de Vlaamse Regering veeleer beperkt. De bescherming van de intellectuele eigendomsrechten is op Europees vlak geregeld op basis van verordening EG 2003/1383 van 22 juli 2003.

Laatstgenoemd reservefonds zal gespijsd worden met middelen afkomstig uit de Europese structuurfondsen die verder worden verdeeld over de lidstaten. U kent het principe van de structuurfondsen, namelijk de cofinanciering. Als er dingen vanuit de structuurfondsen kunnen worden gedaan, is het de taak van de respectieve overheden, waaronder de Vlaamse, om die cofinanciering op zich te nemen.

Verder ben ik van mening dat, om de stabiliteit in de textielsector te waarborgen, het niet enkel van belang is concrete acties in dit strategisch kader te ondernemen, maar ook daarbuiten, op flankerende domeinen. Een aantal daarvan die tot mijn bevoegdheid behoren, zijn: de verbetering van de toegang tot risicokapitaal voor textielbedrijven, het zogeheten ARKimesmechanisme, de evaluatie van het systeem van de groeipremie die er komt op algemene vraag, hoewel Europa nauwelijks een sectorale aanpak van het industriebeleid toelaat, sensibilisering van het ondernemerschap en onderzoek naar mogelijkheden voor het inzetten van fiscale in plaats van subsidiëringinstrumenten.

Het derde element van de vraag handelt over de Chinese overheid. De problematiek inzake vervalsingen en namaak is inderdaad ter sprake gekomen tijdens de economische zending naar China eind

vorig jaar, in een gesprek met de Chinese vice-eerste minister, mevrouw Wu Yi. Aangezien ik zelf deel uitmaakte van deze handelsmissie, ben ik daarvan op de hoogte. Het belangrijkste engagement dat de Chinese regering is aangegaan, was er één met betrekking tot vervalsingen en namaak. Mevrouw Wu Yi heeft meegedeeld dat zij op dat vlak een effectief beleid zal voeren. Zij heeft inderdaad gevraagd om, mocht een land of een regio vaststellen dat er op een bepaald ogenblik zaken plaatsgrijpen met betrekking tot vervalsing en namaak die niet door de beugel kunnen, deze zaken rechtstreeks aan de autoriteiten mee te delen. Daartoe heeft zij iemand aangeduid die de specifieke dossiers zal opvolgen. Er is dus een extra meldingspunt, dat zowel door de Belgische federale overheid als door de regio's kan worden gebruikt bij verdere controle en verder toezicht. De Vlaamse Regering zal hier indien nodig en desgewenst zeker gebruik van maken. Zij zal in voorkomend geval nagaan welke weg daartoe het best aangewezen is: rechtstreeks aan de Chinese autoriteiten, zoals mevrouw Wu Yi het stelde, of via de federale regering of de Europese Commissie, en dit laatste dan via de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering die de deliberaties van het EU-Raadscomité van artikel 133 opvolgt.

In dit comité toetst de Commissie het handelsbeleid met de lidstaten af. We willen zeker niet de indruk wekken in deze materie 'cavalier seul' te willen spelen. De solidariteit op Europees niveau is hierbij zeer belangrijk. Zoals ik immers al stelde, is de aangelegenheid van kopiëren en namaak trouwens volledig Europees geregeld. De voorziene procedure bij het invoeren van de bescherming werd trouwens aanzienlijk vereenvoudigd door een aantal verordeningen.

Ik bespaar u de referenties: ze staan immers opgesomd in mijn antwoord van 21 oktober 2004 op een vraag van de heer Decaluwe betreffende de ontwikkeling van de textielsector.

U vroeg naar de impact van de beslissing van de Chinese overheid en naar de genomen maatregelen. Het Chinese ministerie van Handel, kortweg MofCom, heeft eind 2004 inderdaad blijk gegeven van zelfbeperkende maatregelen, de zogenaamde self restraint. De Europese Commissie ontving hierover begin januari 2005 een mededeling die nu vertaald wordt. Onder deze zelfbeperkende maatregelen zijn de aangekondigde uitvoerrechten op sommige Chinese textielproducten. We hebben nog

Moerman

geen zicht op welke textielproducten er uitvoerrechten zullen worden geheven, omdat de Chinese overheid deze lijst nog niet heeft bekendgemaakt. De Europese Commissie heeft hierover bijkomende verduidelijkingen gevraagd aan MofCom.

Momenteel verkeren we nog in een vroeg stadium. Ik citeer uit de telex van 13 januari 2005 die verstuurd is door de bevoegde diensten in Peking waar op 12 januari een vergadering plaats had van EU commercial counselors: 'De meeste aandacht kreeg de intentie uitvoerheffingen op te leggen voor de Chinese textielexport. Veel blijft echter onduidelijk. Over welke producten gaat het? Hoeveel bedragen de heffingen? De commissie verzocht MofCom om bijkomende verduidelijkingen. [...] Deze opstelling van de commissie die contrasteert met de blijken van teleurstelling uit VS-hoek, stoelt in eerste instantie op de overweging dat het een vrijwillige maatregel is. De EU beschikt over weinig opties om druk op de Chinezen uit te oefenen. Een zorgvuldige observatie van de handelsstromen in de weken en de maanden die komen, zal aantonen wat de reële invloed is.'

Het is dus te vroeg om de precieze impact van deze Chinese beslissing te kennen, maar we mogen redelijkerwijze aannemen dat dit de Chinese uitvoer naar de EU gedeeltelijk zal afremmen, beperken of aan banden leggen. We moeten concreet cijfermateriaal afwachten om te kunnen vaststellen welke vaart een en ander loopt.

Mijnheer Peumans, u had ook een reeks vragen over de werkgelegenheid. De Vlaamse Regering heeft het sectorconvenant met de textielsector hernieuwd. Het loopt van 1 juli 2004 tot 30 juni 2006. Het convenant bevat een afzonderlijk hoofdstuk over herstructurering. Daarin verbinden de sociale partners er zich toe om een intensieve begeleiding aan ontslagen werknemers aan te bieden en bij herstructureringen het behoud van de werkgelegenheid als prioriteit te beschouwen. De Vlaamse Regering zal deze aanpak via het Herplaatsingsfonds ondersteunen.

De sector neemt een aantal acties inzake herstructurering. In overleg met de regionale sociale partners worden een aantal vormen van begeleiding aangeboden. Ten eerste gebeuren er vacaturebevragingen bij textielbedrijven uit de ruime regio

rond het getroffen bedrijf. Ten tweede zijn er infosessies waarbij de textielopleidings- en tewerkstellingsmogelijkheden worden voorgesteld. Deze infosessies vinden plaats in samenwerking met de sociale interventieadviseurs van VDAB. Ten derde is er individuele begeleiding van de ontslagen of met ontslag bedreigde werknemer naar een nieuwe textieltewerkstelling, al dan niet in combinatie met opleiding. Ten vierde is er een aanbod van diverse textielopleidingen, specifiek opgezet en gericht naar de ontslagen of met ontslag bedreigde werknemers met het oog op een snelle reïntegratie in de sector. De sector houdt in deze optiek de tewerkstellingscel van de textielregio Zuid-West-Vlaanderen structureel in stand.

Het Herplaatsingsfonds springt bij in de financiering voor alle werknemers die werkloos zijn geworden ten gevolge van een faillissement van een onderneming, het verkrijgen van een gerechtelijk akkoord, de gerechtelijke ontbinding van een vzw wegens kennelijke staat van onvermogen, en een bedrijf in moeilijkheden waarbij de onderneming zelf moet bewijzen niet over de nodige financiële middelen te beschikken om de outplacement van de ex-werknemers te bekostigen. Het Herplaatsingsfonds maakt geen onderscheid naar regio of sector. Om in aanmerking te komen, moeten de werknemers tewerkgesteld zijn in een exploitatiezetel van een bedrijf dat is gelegen in het Vlaamse Gewest.

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitgebreide antwoord. Ik moet het nog eens grondig nalezen. Ik heb nog een concrete vraag over de namaak en vervalsingen. U hebt het over een extra meldpunt. Is dat op Europees, Belgisch of Vlaams niveau?

Minister Fientje Moerman: Ik heb de volledige procedure uiteengezet in mijn antwoord aan de heer Decaluwe. Ik lees even voor: 'Als er door de rechthouder of elke andere persoon of vertegenwoordiger die gemachtigd is om de betrokken intellectuele rechten te gebruiken, namaakproductie wordt aangetroffen op beurzen die plaatsvinden op Vlaams grondgebied, dan kunnen op basis van deze verordening maatregelen worden genomen. Er is een sterk vereenvoudigde administratieve procedure'.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb uit de fax begrepen dat de zaken ter plaatse worden opgevolgd. We moeten afwachten wat de gevolgen zijn. Ik ben alleen een beetje bang dat het dan te laat zal zijn.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Peumans, ik heb u gezegd dat mevrouw Wu Yi het engagement is aangegaan om iemand aan te duiden in China, en dat houdt een extra meldpunt in. We moeten nagaan hoe de Vlaamse Regering daarmee omgaat. Zullen we dat alleen doen of via België of Europa? We willen niet de indruk wekken dat we cavalier seul spelen.

Inzake de procedure beveel ik u de lectuur aan van de desbetreffende verordening die trouwens niet in een wet of decreet moet worden omgezet.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *De heer Jan Laurys treedt als voorzitter op.*

Vraag om uitleg van de heer Jan Penris tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de vraag van de diamantsector naar een rondetafelgesprek

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de handhaving van de positie van de Antwerpse diamantsector op wereldschaal

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde vragen om uitleg van de heer Penris tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de vraag van de diamantsector naar een rondetafelgesprek, en van mevrouw De Ridder tot vice-minister-president Moerman, over de handhaving van de positie van de Antwerpse diamantsector op wereldschaal.

De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is de eerste keer dat we het tijdens deze legislatuur over de diamantsector hebben. Tijdens de vorige legislatuur hebben we dat meermaals gedaan omdat de sector met een aantal zeer specifieke moeilijkheden en handicaps te kampen had. Er was het hele Kimberley-verhaal inzake het in circulatie brengen van bloeddiamanten – dat zijn diamanten die een politiek oncorrect geurtje hebben. Er was ook het verhaal van de slijperijen en zagerijen die in Vlaanderen stelselmatig moesten worden afgebouwd omdat ze de concurrentie met goedkopere landen niet aankonden. Er was ook het verhaal van de zichhouders van De Beers die hun opzeg kregen, en wier aantal in Antwerpen drastisch werd verminderd.

De diamantsector blijft gelukkig niet bij de pakken zitten en onder de bekwame leiding van de Hoge Raad voor Diamant is er een tegenoffensief ingezet dat de werknaam ‘From mind to misters’ meekreeg. De ambitie was om de hele diamantbusiness – van ontginning tot en met verwerking – in een grote beweging te beheersen, blijkbaar met succes. Op de Nieuwjaarsreceptie met de pers kon de HRD meedelen dat de omzet het afgelopen jaar met 17 percent is gestegen, wat niet niets is.

Helaas waarschuwde de HRD meteen voor nieuwe donderwolken, namelijk de steeds toenemende concurrentie vanuit Dubai. Het land heeft problemen met de oliehandel, zoekt naar alternatieven en vindt die in de handel in ruwe diamant. De handel is er de voorbije twee jaar toegenomen met 750 percent. Op dit moment wordt er in Antwerpen al voor 1 miljard dollar vanuit Dubai ingevoerd. De HRD noemt dit een gedegen concurrent waarmee rekening moet worden gehouden en waartegen men weinig of geen harde wapens heeft.

Vlaanderen is op het vlak van internationale verdragen de beste leerling van de klas. We passen de Kimberley-akkoorden in de meest strikte zin toe, terwijl dat in Dubai iets minder is. We zien erop toe dat de diamanthandel niet wordt misbruikt door mensen die witwasoperaties doorvoeren. In Dubai is dat allemaal minder duidelijk. We zijn eerlijke belastingbetalers, terwijl de belastingdruk hier fenomenaal hoog is. In Dubai is die bijna nul. De vrees bestaat dan ook dat heel wat handelaars uit Antwerpen bezig zijn met een verhuisoperatie naar

Penris

Dubai. Er worden al heel wat kantoren van gerenommeerde handelshuizen uit Antwerpen gekopieerd. Dubai ligt bovendien veel dichterbij Mumbai – het slijpcentrum in India – dan Antwerpen.

De HRD roept verschillende instanties in dit land op om mee te zoeken naar alternatieven. De raad zal een rondetafelgesprek organiseren met de verschillende overheden, de provincie en de stad Antwerpen. Ik heb onmiddellijk contact opgenomen met de directeur-generaal van de HRD omdat ik het vanzelfsprekend vond dat hij de federale overheid en de stad hierbij wil betrekken, maar het wel vreemd vond dat hij ook het gewest wou betrekken. Hij antwoordde dat hij het gewest er graag bij wil omdat dat in het verleden de meest gedegen en gedreven verdediger van de sector is gebleken.

Mevrouw de minister, hebt u al een concrete uitnodiging ontvangen voor zo'n rondetafelgesprek?

Ik heb begrepen dat de woordvoerder van de Hoge Raad onlangs contact zou hebben opgenomen met de premier. Hij zou hem zijn verlanglijstje hebben voorgelegd. Heeft hij met u ook al contact opgenomen? Is er volgens u een mogelijkheid om aan zo'n conferentie deel te nemen of ze zelf te organiseren? Binnen welk tijdsbestek en met welke agenda zou dat kunnen?

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik sluit me aan bij de vraag van de heer Penris. Ik moet u niet vertellen dat België sinds mensenheugenis op wereldvlak de draaischijf van de diamanthandel is. De sector doet het goed: in 2003 nam de omzet toe met maar liefst 17 procent, tot 34 miljard dollar. Antwerpen neemt 80 procent van de wereldhandel in ruwe diamant voor zijn rekening. De vraag rijst of we in de toekomst die positie kunnen behouden. Vorige week heeft de voorzitter van de Hoge Raad voor Diamant ernstige waarschuwingen geuit. De razendsnelle opkomst van Dubai als handelscentrum zou een hypotheek kunnen leggen op onze positie.

De cijfers geven hem gelijk. Het emiraat klimt op amper twee jaar tijd van de tiende naar de derde

plaats op de wereldranglijst van leveranciers van ruwe diamanten. Op twee jaar tijd is de omzet van Dubai met 750 procent gestegen. Ik moet er geen tekening bij maken: Dubai zou onze positie ernstig kunnen bedreigen. Dubai is goed op weg om hét centrum van de handel in het Midden-Oosten te worden. Het heeft een aantal troeven, want het ligt bijvoorbeeld centraal, dicht bij het Indiase diamantcentrum Mumbai. We mogen ook niet uit het oog verliezen dat de Antwerpse diamantsector grotendeels in Indiase handen is en 70 procent van de bevolking van Dubai van Indiase afkomst is.

Verder steunt de overheid van Dubai voluit de sector, want het land wordt met een tegenvallende oliemarkt geconfronteerd. De diamanthandel moet daaraan remediëren. Vroeger werd altijd gezegd dat er in Dubai een gebrek aan knowhow is. Vandaag is dat niet meer het geval. Steeds meer bedrijven en diamantbanken hebben er een zetel. De plaatselijke regering heeft een fors belastingvoordeel beloofd aan bedrijven die zich vestigen in de toren die 'Almas', wat Arabisch is voor 'diamant', wordt genoemd.

Antwerpen kampt met de – met reden – strenge toepassing van de besluiten van het Kimberley Process om de handel in diamanten uit conflictgebieden tegen te gaan. Het mag echter niet zo zijn dat daardoor de concurrentie wordt vervalst ten nadele van de Vlaamse sector. Die regelgeving moet universeel worden toegepast, en niet enkel in Vlaanderen en Antwerpen.

Is de minister op de hoogte van de evolutie om Antwerpen als laatste schakel in de ruwe diamanthandel te weren? De Hoge Raad voor de Diamant vraagt een rondetafelgesprek. Gezien het belang voor de Vlaamse economie vraag ik me af of de minister daarbij is betrokken. In welke mate is volgens de minister de strikte regelgeving een rem op de toekomst van de handel in ruwe diamant in Vlaanderen? Welke initiatieven kan de minister nemen om de positie van de sector te handhaven en te versterken? Zijn er nieuwe troeven die kunnen worden uitgespeeld om de competitiviteit van de sector te waarborgen?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, me-

Van den Heuvel

vrouw De Ridder en de heer Penris zijn al uitvoerig en met stevig cijfermateriaal op de problematiek ingegaan. Ik kan er nog een cijfer aan toevoegen: onze diamantsector zorgt voor 6 percent van de Belgische export. Dat toont aan hoe belangrijk de diamanthandel voor ons land is.

Ik heb ook een concrete vraag. Naast de diamanthandel is in de streek van Antwerpen ook de diamantnijverheid gevestigd. Beide ondersteunen elkaar. Onze sterkste troeven zijn ongetwijfeld technische innovaties inzake vormgeving. We moeten die uitspelen. In welke mate kan het IWT de diamantsector daarbij ondersteunen? Is het voor de minister een prioriteit om dat extra te ondersteunen? Verder is er het Wetenschappelijk en Technisch Onderzoekscentrum voor Diamant, dat tot doel heeft de competitiviteit van de sector dankzij technologische innovaties te verbeteren. Kan de regering dat centrum extra ondersteunen?

Innovatie inzake vormgeving kan ook leiden tot competitiviteitsvoordelen. De creatie van juwelen levert een enorme toegevoegde waarde op. Kunnen we overwegen om voor de vormgeving van juwelen in Antwerpen een kennisinstituut met wereldfaam op te richten? Dat is ook voor de automobielsector gebeurd. Zo zou de sector zijn leidende positie in de wereld kunnen behouden. Dubai heeft misschien meer ruwe concurrentievoordelen, zoals fiscale voordelen, te bieden. Inzake de kwaliteit staan we echter sterker, en die troef moeten we versterken.

De provincie Antwerpen heeft al initiatieven genomen om de opleidingen van jongeren voor een tewerkstelling in de diamantsector intensiever te ondersteunen en te begeleiden. Het zou leuk zijn mocht Vlaanderen dat initiatief een duwtje in de rug kunnen geven.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, de respectieve vragen hebben betrekking op dezelfde problematiek. Ik zal ze dan ook samen beantwoorden.

Eerst en vooral wens ik erop te wijzen dat de regulering van de diamantsector een federale aangelegenheid is. Dat is ook zo wat betreft de douane- en

fiscale aangelegenheden die aan de basis liggen van de alarmkreet van de Hoge Raad voor Diamant. In de loop van 2003-2004 heb ik overigens veelvuldige contacten gehad met de Hoge Raad. We hebben ook samengewerkt aan de uitbouw en de ondersteuning van de controleprocessen.

De eerste vraag van mevrouw De Ridder luidt: neemt u de mogelijke dreiging van concurrentie uit Dubai ernstig? Als federaal minister van Buitenlandse Handel nam ik kennis van de groeiende rol van Dubai als handelscentrum toen ik bijna een jaar geleden – van 5 tot 11 maart 2004 – tijdens een economische zending de Verenigde Arabische Emiraten en Oman heb bezocht. De groei van Dubai als diamanthandelscentrum is reëel. Het past in de strategie van diversificatie die het land voert. Niet alle emiraten van de VAR zijn even rijkelijk bedeeld met petroleum. Dubai is er daar eentje van: het land kijkt vooruit en wil zijn economie diversifiëren.

Een overheidsholding is de motor van de groei van de diamanthandel in Dubai. De invoering van belastingvrijstelling – de aangetrokken bedrijven moeten de eerste 50 jaar geen belastingen betalen – en het feit dat men 100 percent eigenaar van zijn bedrijf kan zijn, in tegenstelling met andere opkomende landen als China, maken van Dubai een geschikte plaats om te investeren. Verder is Dubai strategisch gelegen ten opzichte van belangrijke Aziatische diamantlanden zoals India, Singapore, China en Australië. Dat betekent niet automatisch dat Antwerpen zijn koppositie zal verliezen, maar we moeten waakzaam blijven.

Andere vragen van mevrouw De Ridder luiden als volgt: Hebt u weet van de mogelijkheid of tendens om Antwerpen als laatste schakel in de ruwe diamanthandel te elimineren? In welke mate is de strikte regelgeving een rem voor de toekomst van handel in ruwe diamant in Vlaanderen? In haar communicatie maakt de HRD vooral melding van twee handicaps: het strengste controlesysteem op conflictdiamanten en de strengste wetgeving tegen het witwassen. Het Kimberley Process – het certificatiesysteem ter bestrijding van de zogenaamde 'conflictdiamanten' – is volledig federale materie. Dat is ook het geval voor de anti-witwaswetgeving. De vraag over de mogelijke impact van de Belgische en Europese wetgeving op de diamantsector wordt dan ook het best besproken in het federale parlement.

Moerman

De heer Penris legde me de volgende vragen voor. Zal de minister een initiatief nemen? Binnen welke tijdsspanne en met welke agenda zal dat gebeuren? De HRD heeft inderdaad via de media een oproep gedaan naar alle overheden – stad, provincie, de Vlaamse en federale overheid – om de positie van Antwerpen als werelddiamantcentrum veilig te stellen. Tevens heeft de HRD het initiatief om een rondetafel te organiseren schriftelijk aan de premier voorgelegd. Hierover heeft tussen de actoren nog geen overleg plaatsgevonden. In een brief van 28 januari heeft de HRD me wel laten weten dat ter voorbereiding van een mogelijk overleg de raad zelf een knelpuntennota en een sterkte-zwakte-analyse zal opstellen.

Op 18 januari was er een gesprek met enkele journalisten, naar aanleiding van de jaarcijfers. Daarbij hebben ze hun bezorgdheid geuit over de groeiende rol van Dubai als centrum. Diezelfde dag nog hebben ze een brief geschreven aan de federale premier, met de vraag dat hij een rondetafelconferentie zou organiseren om de problemen waarmee de diamantsector kampt, te bespreken. In navolging daarvan heeft de Hoge Raad voor Diamant de heer Van der Veken, voormalig bestuurder bij de Nationale Bank van België en u wellicht bekend, mijnheer Van den Heuvel, aangesteld om een knelpuntennota op te stellen waarin die problemen worden gebundeld. In de loop van deze week zou een en ander worden afgewerkt. Deze mensen willen, zodra dit is afgerond, een en ander met mij bespreken en samen nagaan wat er kan worden gedaan.

Als Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel meen ik dat in dit dossier een totaalaanpak gewenst is. Ik steun daarom het initiatief van de Hoge Raad voor Diamant om een rondetafelgesprek te organiseren. In het recente verleden werd een gelijkaardige werkmethode gehanteerd met de oprichting, op federaal niveau, van de interministeriële Task Force Diamant, de DTF. Die was samengesteld uit vertegenwoordigers van federale kabinetten en administraties die rechtstreeks en onrechtstreeks te maken hadden met het dossier van de conflictdiamant. Daar ook nu de problematiek voornamelijk te maken heeft met federale materies en de vraag vooral aan de premier werd gericht, zal de Vlaamse overheid niet zelf het initi-

atief nemen tot een dergelijke rondetafelconferentie. Dat hebben we wel gedaan toen het ging over de auto-industrie. Daar heeft de federale overheid zich geschaard achter ons initiatief. Hier zullen we ons scharen achter het federale initiatief.

De diamant is zonder twijfel zeer belangrijk voor de Vlaamse buitenlandse handel. Ik geef u de cijfers voor de eerste negen maanden van 2004, die maandag werden vrijgegeven door het Instituut voor de Nationale Rekeningen van de Nationale Bank. Als we de Vlaamse uitvoer per productgroep bekijken, dan zien we dat de groep ‘parels, edelstenen en halfedelstenen, edele metalen en munten’ tijdens de eerste negen maanden van 2004 ons vierde exportproduct was, met een aandeel van 7,63 percent van de totale Vlaamse uitvoer. In vergelijking met dezelfde periode in 2003 was er een stijging met 14,06 percent. Bekijken we de diamantindustrie als sector, dan komt die op de zevende plaats. Wat betreft de Vlaamse invoer tijdens de eerste negen maanden van 2004, kunnen we vaststellen dat diezelfde productgroep eveneens ons vierde importproduct vormt, met een aandeel van 7,87 percent van de totale Vlaamse invoer. In vergelijking met dezelfde periode in 2003 betekent dit een stijging met 12,74 percent. Als sector komt de diamantindustrie dan op de vijfde plaats.

De Vlaamse diamantsector kende vorig jaar voor de in- en uitvoer van ruwe en geslepen diamanten een omzetgroei met 17 percent, tot 26,1 miljard euro. Wat de ruwhandel betreft, steeg de export met 23 percent, tot 7,1 miljard euro. De import van ruwe diamanten kende eenzelfde omzet.

Ik neem dus zeker deel aan het initiatief tot een rondetafelconferentie die federaal zal worden georganiseerd, maar bovendien zal ik hoe dan ook in mijn diverse bevoegdheden nagaan hoe wij de diamantsector kunnen steunen, zodat hij kan overleven in het licht van de voortschrijdende globalisering die ook deze handel kenmerkt. Als Vlaams minister bevoegd voor Economie kan ik de diamantsector alvast steunen met de nieuwe regeling van de groeipremie. Als Vlaams minister bevoegd voor Wetenschap en Innovatie, denk ik aan de versterking van onderzoek en ontwikkeling binnen de diamantsector. Hét concurrentievoordeel van de Vlaamse – in feite de Antwerpse – diamantsector ligt immers in het feit dat hij zowel gespecialiseerd is in de bewerking als in de handel van zowel geslepen als ruwe diamanten.

Moerman

Binnenkort zullen we de Excellentiepool Design oprichten. Alvorens dat te doen, zullen we ook nagaan of er interesse bestaat vanwege de diamantsector en de Hoge Raad voor Diamant om zich hierbij aan te sluiten. De doelstelling van die excellentiepool is om industrie en onderzoek samen te brengen om design te gebruiken als instrument voor meer competitiviteit. Om die competitiviteit te vrijwaren in zowel de diamantsector als in de textielsector, moeten we die zaken bekijken.

Als minister van Buitenlandse Handel, ten slotte, zal ik ook waken over de internationale profilering van de Antwerpse diamantsector, door ervoor te zorgen dat bij het FIT – de voormalige instellingen Export Vlaanderen en Dienst Investeren Vlaanderen – een permanente aandacht blijft uitgaan naar de diamantsector, zoals bijvoorbeeld bij de organisatie van deelname aan belangrijke internationale diamantbeurzen en andere bijzondere promotieacties inzake de diamantsector en bij handelsmissies naar het buitenland.

De voorzitter: De heer Penris heeft het woord.

De heer Jan Penris: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord, want het was zeer volledig en ook bevredigend. Ik ben blij dat ik dit initiatief heb genomen, zeker nu ik de recente cijfers van u verneem. Deze sector is nog belangrijker dan ik en de andere vraagsteller voor mogelijk hielden. De recente evoluties terzake bewijzen dat.

We laten het initiatief aan de federale overheid. Door de huidige wetgeving in dit land kan dit ook niet anders. Ik heb daar geen enkele moeite mee. Het verheugt me echter dat u dit initiatief mee zult ondersteunen en dat u met een zeer concrete agenda naar dat gesprek zult gaan.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, ook ik dank u voor uw zeer uitgebreide en gestofeerde antwoord. Het verheugt me dat u in uw diverse bevoegdheidsdomeinen nagaat hoe deze sector extra kan worden ondersteund.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, ik wil u eveneens danken voor uw sterk antwoord. Ik ben heel blij dat u niet alleen inzet op de klassieke flankerende economische middelen, zoals de groeipremie, maar ook voldoende aandacht hebt voor de innovatie. Ik had trouwens niets anders van u verwacht.

Ik deel uw mening volkomen dat we die innovatie moeten uitspelen, niet alleen in de diamantsector, maar ook in de andere sectoren. Daaraan is immers nu net ons comparatief voordeel te danken. Het verheugt me dat u dit zult aankaarten tijdens deze rondetafelconferentie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de evaluatie van het callsysteem

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van den Heuvel tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de evaluatie van het callsysteem.

De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte leden, deze vraag handelt dan weer niet over de vraag hoe Vlaanderen innovatie kan ondersteunen, maar over het veeleer klassieke flankerende economische beleid dat Vlaanderen kan voeren.

Tijdens de vorige zittingsperiode heeft de Vlaamse Regering het expansiesteunbeleid moeten aanpassen om te voldoen aan nieuwe Europese regels. Het callsysteem werd geïntroduceerd, een soort wedstrijdformule voor investeringen lager dan 8 miljoen euro in KMO's. Al was ik toen nog geen Vlaams volksvertegenwoordiger, toch weet ik dat dit systeem destijds voor animositeit heeft gezorgd, zowel bij de werkgeversorganisaties als bij de toenmalige oppositiepartijen. Eind november

Van den Heuvel

2003 werd de eerste call gelanceerd, met een looptijd van 4,5 maanden. Vorig jaar, tussen 1 april en 31 december, liep vervolgens de tweede call, met een looptijd van 10 maanden.

Tijdens de Ondernemingsconferentie, ondertussen al bijna anderhalf jaar geleden, werd dat systeem beperkt bijgestuurd, op vraag van de werkgeversorganisatie. Die bijsturing zal gelden voor de huidige call die van start is gegaan.

Het regeerakkoord van de nieuwe Vlaamse Regering bepaalt dat de toekenning van expansiesteun moet worden geëvalueerd. Daarover handelt mijn vraag. Hoe staat het vandaag met die evaluatie? Ik wil beklemtonen dat het regeerakkoord ook duidelijk zegt dat, in afwachting van meer fiscale bevoegdheden voor Vlaanderen, deze steunmaatregel een van de weinige hefboomen is die Vlaanderen heeft om aan expansie- of ondersteuningsbeleid voor bedrijven te doen. Het is dan ook belangrijk dat de bedrijven snel duidelijkheid krijgen, want een en ander heeft een weerslag op de competitiviteit. Er moet rechtszekerheid komen en een duidelijk kader voor hoe de Vlaamse KMO's en bedrijven zich in de toekomst ondersteund zullen weten door de Vlaamse Regering.

Mevrouw de minister, wat zijn de eerste conclusies na het afsluiten van de tweede call? Hebt u al een zicht op de evaluatie? Hoe zal dat gebeuren? Welke methodologie zult u toepassen? Wie zal die evaluatie uitvoeren: uw eigen administratie, of zult u een beroep doen op externe bureaus? Hebt u al een zicht op de timing van deze evaluatie? Wanneer zullen de aanbevelingen van de evaluatie er zijn? Wanneer zullen die dan concreet aanleiding geven tot een aanpassing van het systeem?

Op de website van het ministerie staat een rangschikking van alle bedrijven die in het kader van de eerste call een aanvraag hebben ingediend. Kan die informatie verder concreet worden gemaakt? Indien u dat wenst, kan ik over dat laatste een schriftelijke vraag stellen.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, in overeenstemming met de afspraken die werden

gemaakt tijdens de Ondernemingsconferentie en in toepassing van het regeerakkoord werkt het extern Steunpunt Ondernemerschap aan de evaluatie van het callsysteem voor de toekenning van de groei-premie. Dat steunpunt is geen kantoor: professor Ooghe is hierbij betrokken.

Met het oog op de betrouwbaarheid van de conclusies, werd besloten om deze evaluatie uit te voeren op basis van de gegevens van de eerste twee calls, die respectievelijk liepen van 18 november 2003 tot 31 maart 2004 en van 1 april 2004 tot 31 december 2004. Zodoende zal het onderzoek een periode beslaan van iets meer dan een volledig werkingsjaar.

Op dit ogenblik werkt de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap aan de definitieve rangschikking van de tweede call. Het einde van deze werkzaamheden is voorzien voor het begin van de maand maart. Dan zal een representatieve steekproef van gegevens ter beschikking komen om de evaluatie uit te voeren. Van zodra de laatste hand is gelegd aan het volledige evaluatierapport, kunnen de nodige aanbevelingen worden geformuleerd.

Dan is er het punt van de website van het ministerie. De gegevens die ter gelegenheid van de publicatie van de definitieve rangschikking van de subsidieaanvragen moeten worden vermeld op de website, zijn vastgelegd in artikel 13 van het ministerieel besluit van 18 november 2003 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 oktober 2003 tot toekenning van steun aan kleine en middelgrote ondernemingen voor investeringen in het Vlaamse Gewest.

Naast de lijst van de gerangschikte ondernemingen moeten volgende gegevens per onderneming vermeld worden: de naam, een gunstige of niet-gunstige rangschikking, de exploitatiezetel of -zetels waar de investeringen worden uitgevoerd, de behaalde plaats in de rangschikking en de behaalde totaalscore. De aanvulling van informatie bij de ranking zijn veeleer elementen voor evaluatie dan voor globale publicatie. Gelet op het vertrouwelijke en strategische karakter van bepaalde gegevens gerelateerd aan het investeringsprogramma, zoals het type investering, het totaal investeringsbedrag, het gevraagde steunpercentage en het toegekend steunbedrag, lijkt het mij niet opportuun om die via de website kenbaar te maken.

Moerman

In het kader van de bijsturing van de groeipremie kan worden overwogen welke bedrijfsgegevens nog kunnen worden opgenomen bij de bekendmaking van de ranking. We moeten daarbij tevens nagaan wat de technische haalbaarheid is in het kader van de e-governmentapplicatie die de groeipremie ondersteunt.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Als ik u goed heb begrepen, wacht u op de evaluatie van het Steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen en Innovatie vooraleer u enkele bevindingen meedeelt. Dat kan ik begrijpen.

Heb ik goed begrepen dat het evaluatierapport door het extern steunpunt in de loop van de maand maart ter beschikking zal worden gesteld?

Minister Fientje Moerman: Neen, de afdeling Economisch Ondersteuningsbeleid werkt aan de definitieve rangschikking van de tweede call, en dat is voorzien tegen begin maart. Dan komt er een representatieve steekproef van de gegevens ter beschikking. Op basis daarvan wordt de evaluatie uitgevoerd.

Welke timing het Steunpunt Ondernemerschap, Ondernemingen en Innovatie daarvoor heeft, weet ik op dit moment niet. Ik wil dat het een degelijk werkstuk is. Anderzijds zal ik het steunpunt regelmatig aanporren zodat de gegevens er zo snel mogelijk zullen zijn.

De heer Koen Van den Heuvel: Ik hoop dat het rapport er voor de zomervakantie zal zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over milieuvriendelijke autotechnologieën

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Glorieux tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over milieuvriendelijke autotechnologieën.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het fossiele-energietijdperk loopt stilaan op zijn einde. Het heeft miljoenen jaren geduurd om de fossiele voorraden in de aardkost te vormen en het zal slechts twee eeuwen duren om ze op te souperen. Daarenboven geven recente milieurapporten van onder meer de Vlaamse administratie duidelijk aan dat het versneld aanboren van de fossiele energievoorraden grote problemen veroorzaakt, niet alleen op het vlak van klimaatwijziging maar ook op dat van gezondheid, ook in Vlaanderen.

Zo stelt het recente MIRA-T-rapport bijvoorbeeld dat de gezondheidseconomische kost als gevolg van zwevende deeltjes, die vooral door het autoverkeer in Vlaanderen worden veroorzaakt, jaarlijks 1,1 miljard euro bedraagt, of 44 miljard Belgische frank. Tevens wordt daarin duidelijk gesteld dat de globale maatschappelijke kostprijs van het autoverkeer in Vlaanderen ongeveer vier keer hoger ligt dan wij nu per kilometer autoverkeer betalen.

Het autosalon op de Heizel, dat pas achter de rug is, focuste dit jaar op lichte bedrijfsvoertuigen, vrijetijdswagens en motoren. Tegelijkertijd vond in de bakermat van de automobiellindustrie, met name Detroit, een groot automobielsalon plaats waar tot zowel mijn verbijstering als mijn vreugde omzeggens elke automobiellconstructeur uitpakte met een hybride model. Het ging niet over prototypes, studiemodellen of showmodellen, maar daadwerkelijk over wagens die klaar zijn om op de markt te worden gebracht.

Een hybride wagen functioneert op klassieke brandstof en heeft tegelijkertijd een elektromo-

Glorieux

tor die wordt opgeladen door de eerste kilometers die de wagen rijdt op de klassieke brandstof. Na een aantal kilometers wordt dan overgeschakeld op de elektromotor. Het hybride model dat Ford tentoonstelde, verbruikt tot 30 percent minder diesel of benzine, wat heel wat minder uitstoot van schadelijke stoffen voor milieu en gezondheid betekent.

De marketingspecialisten in Detroit stelden onomwonden dat de hybride autotechnologie de komende jaren de snelst groeiende markt van de automobielsector zal worden. Momenteel is de ontwikkeling van hybride wagens nog tamelijk duur. Daarom werken verschillende merken samen bij de commercialisering ervan: General Motors met DaimlerChrysler, Ford met Mazda en Toyota met Honda.

General Motors pakte in Detroit uit met een hybride versie van de Opel Astra, een model dat bij ons heel courant is. Het gaat om een combinatie van een dieselmotor en elektrische motor die specifiek voor de Europese markt is bestemd. De makers gebruiken dezelfde aandrijvingstechnologie als onder meer de stadsbussen van General Motors die ondertussen in 18 Europese steden rijden. Er wordt ook aandacht besteed aan een volgende stap, namelijk wagens op brandstofcellen. De hybride technologie zal waarschijnlijk maar een tussenstap zijn: General Motors maakt zich sterk om tegen 2016 een brandstofcelauto op de markt te zullen brengen die precies dezelfde prestaties en comfort kan bieden als de klassieke hedendaagse wagens.

In de Verenigde Staten oefenen verschillende autoriteiten van verschillende staten druk uit om versneld dergelijke nieuwe technologieën op de markt te brengen. Florida krijgt bijvoorbeeld als eerste staat acht met waterstof aangedreven stadsbussen van Ford.

In Vlaanderen, met de grote bevolkingsdichtheid, de huidige ruimtelijke ordening en het drukke wegverkeer, is er absoluut nood aan een andere invulling van de mobiliteit. Schonere technologieën zijn een belangrijke factor maar zullen niet alles oplossen: ze kunnen slechts een onderdeel van de oplossing bieden.

We beschikken in Vlaanderen over een aantal instellingen en ondernemingen die aan de wereldtop staan in de ontwikkeling van nieuwe technologieën. Ik denk aan IMEC en Vandenborre Hydrogen Systems in Westerlo, dat aan de wereldtop staat op het vlak van waterstoftechnologie. De heer Vandenborre kaart het probleem aan dat hij met potentiële klanten naar het buitenland moet reizen om een project te tonen, omdat een demonstratieproject in Vlaanderen niet bestaat. Dit is een gemiste kans, want we beschikken over de kennis om de ontwikkelingen op dat vlak te ontplooiën.

In Vlaanderen zijn bovendien een heleboel belangrijke automobielconstructeurs gevestigd: Ford in Genk, Volvo in Gent, General Motors in Antwerpen en autobusconstructeur Van Hool die recent om andere redenen in het nieuws kwam.

Mevrouw de minister, welke initiatieven zult u nemen om bijvoorbeeld via innovatiesteun of andere mechanismen – die u ongetwijfeld beter kent dan ik – de auto- en autobusconstructeurs in Vlaanderen aan te moedigen om in de markt van de hybride wagens te investeren? In Detroit werd het hybride model van de Opel Astra specifiek voor de Europese markt getoond. De marketingspecialisten zeggen dat dit type wagen de snelst groeiende markt zal vertegenwoordigen in de nabije toekomst. Het zou interessant zijn mocht Opel in Vlaanderen deze hybride wagens produceren.

Op welke wijze wordt steun verleend aan de ontwikkeling in Vlaanderen van de brandstofceltechnologie? Met onder meer Vandenborre Hydrogen Systems beschikt Vlaanderen over een zeer vooruitaanstaand bedrijf op dit vlak, dat bij gebrek aan ontwikkelingskansen en aan technologie zelf in Vlaanderen echter in de problemen komt en in het buitenland moet gaan kijken.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Mevrouw de minister, ik ken de technologie van de hybride wagens niet, maar de vraag kan worden gesteld of ze budgettair haalbaar is. U zult hier waarschijnlijk niet onmiddellijk op kunnen antwoorden. Is de kostprijs ervan in vergelijking met de klassieke brandstofmodellen van die aard dat de technologie kan overleven louter door het marktprincipe van vraag en aanbod, of kan ze slechts overleven door enorme subsidiëring van de overheid?

De voorzitter: De heer Peumans heeft het woord.

De heer Jan Peumans: Mevrouw de minister, u weet dat de heer Vandenborre geen onbekende is in de sector. Er is in Vlaanderen geëxperimenteerd met waterstoftechnologie, ik meen via de administratie Economie. Er bestaan een aantal buitenlandse voorbeelden, zij het experimentele, vooral in het openbaar vervoer, waar op waterstof wordt gereden. De firma Van Hool heeft al lang geëxperimenteerd met hybride bussen.

De vraag is natuurlijk of deze technologie betaalbaar is. Het is niet zo dat er in het verleden geen initiatieven zijn genomen. De Vlaamse overheid moet evalueren wat tot nu toe is gebeurd op dat vlak. Er is ooit zelfs een proef gedaan op het oud vliegveld van Malle met een waterstofbus. Daar bleek dat de bus zoveel gewicht moest meenemen door het samendrukken van de waterstof, dat deze technologie economisch niet haalbaar is. De hybride autobus is ook uitgetest, waarbij er een combinatie was van elektriciteit en diesel voor de aandrijving: in de stad wordt op elektriciteit gereden en daarbuiten op diesel. Van Hool heeft hierrond een aantal experimenten gedaan, de techniek is dus niet helemaal nieuw.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, ik wil eerst wijzen op de initiatieven die reeds in het verleden zijn genomen. Het is precies een jaar en een dag geleden dat er in ons land een grote conferentie werd georganiseerd over clean technologies met alle actoren. Daaruit zijn een aantal zaken voortgekomen. Naast de bewustwording werden vorig jaar een aantal fiscale initiatieven ingeschreven in de federale wetgeving waarbij er een reductie is op de kostprijs van hybride voertuigen die een zeer lage CO₂-uitstoot halen. Ik had die conferentie zelf georganiseerd, maar dit tussen haakjes.

Een hybride wagen bestaat al en wordt al meer dan een jaar in ons land verkocht. Ik zal het merk niet noemen omdat collega-ministers daar in het verleden al last mee hebben gehad, maar op mijn vorige federale kabinet was er zo'n kabinetswagen. De wagen rijdt op een combinatie van benzine en elektriciteit. Onder de motorkap zit een computer die automatisch overschakelt van de ene aandrijfbron op de andere. Ik heb de auto zelf getest en de

prestaties zijn zeker vergelijkbaar met die van een andere wagen. Er rijzen ook geen problemen meer op het vlak van autonomie en dergelijke.

Door de incentives van de overheid wordt de meerprijs van dergelijke wagens gecompenseerd. België was trouwens een van de laatste landen uit de EU om dergelijk systeem van incentives in te voeren. De autoassemblage is erg belangrijk voor tewerkstelling in Vlaanderen. Als we willen dat na de afwerking van de huidige investeringsprogramma's er ook nieuwe modellen naar hier komen, dan moeten we een fiscaal gunstig klimaat creëren en voor goede randvoorwaarden zorgen.

De autoconstructeurs in Vlaanderen, zoals Ford en General Motors, hebben geen O&O-centra in Vlaanderen, maar louter productiecentra. Dit houdt in dat het Vlaams beleid inzake Wetenschappen en Innovatie geen directe impact heeft op de O&O-strategieën van deze automerken. Autobusconstructeur Van Hool heeft daarentegen wel een O&O-centrum in Vlaanderen. Van Hool is bovendien druk bezig met het ontwikkelen van een hybride bus en geniet hiervoor O&O-bedrijfssteun van het IWT. Elk bedrijf met valorisatiemogelijkheden in Vlaanderen dat in deze technologie ontwikkelingen wil uitvoeren, kan trouwens dergelijke steun aanvragen bij het IWT.

Naast hefboomen die de innovatie in dit domein beogen, beschikt Vlaanderen sinds kort over een nieuw instrument waarmee het de O&O-strategieën van ontwikkelaars van motoren kan beïnvloeden. Om investeringen in Vlaanderen in de richting van een duurzame ontwikkeling te stimuleren en de ondernemingen aan te moedigen een bijdrage te leveren aan het Kyoto-engagement, heeft de Vlaamse Regering de ecologiepremie in het leven geroepen. Op 1 oktober 2004 besliste de Vlaamse Regering dat de extra investeringskosten voor brandstofcellen in hybride wagens voor 100 procent in aanmerking kunnen worden genomen voor de ecologiepremie, technologie nummer 553. Het steunpercentage bedraagt 35 procent voor kleine en middelgrote ondernemingen en 25 procent voor grote ondernemingen. Deze percentages worden verhoogd met respectievelijk 1,5 procent, 3 en 5 procent indien de onderneming bovendien in het bezit is van een milieuchartercertificaat, een ISO 14001- of een EMAS-certificaat. De ecologiepremie kan ook worden aangevraagd via de webstek www.vlaanderen.be/ecologiepremie.

Moerman

Wat het onderzoek naar brandstofcellen betreft, hebben Vlaanderen in het algemeen en IWT in het bijzonder de ontwikkelingen op het vlak van waterstofenergie en brandstofcellen bij de VITO goed ondersteund, onder meer via het VLIET-programma. VLIET staat voor Vlaams Impulsprogramma voor Energietechnologie. Naast het VLIET-programma werden in de jaren tachtig en negentig diverse projecten gesteund in het domein van de brandstofceltechnologie en de toepassing ervan in hybride toestellen.

De opgebouwde competentie is bij de VITO nog steeds aanwezig en kan worden ingezet in Vlaamse bedrijven. Via het Vlaams Innovatiesamenwerkingsverband 'Brandstofcellen' dat door het IWT wordt gesteund, wordt de kennis met betrekking tot brandstofcellen en hun toepassing verzameld en ter beschikking gesteld van de Vlaamse bedrijven.

Hybride voertuigen vormen ook binnen Flanders' DRIVE, het clusterproject ter ondersteuning van de toelevering aan de automobielsector, een belangrijk thema. Dat blijkt onder meer uit het clusterproject over hybride voertuigen waarin verschillende systemen en subsystemen zijn onderzocht. Op 28 oktober 2004 werd op een studiedag de verzamelde kennis ter beschikking gesteld van de Vlaamse bedrijven. Dat gebeurt ook via een website. Flanders' DRIVE spant zich in om de resultaten nog meer te verspreiden.

Hybride aandrijving is ook een van de punten die aan bod komen in de werkgroep 'Innovatie Voertuigenindustrie' binnen de task force 'Voertuigenindustrie', die ik op 18 oktober 2004 heb opgericht. Binnen deze task force worden de belangrijkste aandachtspunten in thematische werkgroepen onderzocht en besproken, zodat op zeer korte termijn resultaat kan worden geboekt bij het bepalen van een optimaal flankerend beleid. Bij dat overleg worden, naast bedrijven uit de sector en Agoria Vlaanderen, ook de bevoegde ministers van de Vlaamse Regering en die van de federale regering betrokken. Afhankelijk van het thema worden voor bepaalde werkgroepen ook de vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties en instanties zoals het IWT, Flanders' DRIVE, het Vlaams Instituut voor de Logistiek en dergelijke uitgenodigd. Het globale project staat onder voorzitterschap van de heer Eddy Geysen, ex-CEO uit de automobielsector en voorzitter van Agoria Automotive.

Ter illustratie vermeld ik ook nog de andere thema's en domeinen die binnen de werkgroep 'Innovatie Voertuigenindustrie' aan bod komen: procesinnovatie; productinnovatie; samenwerking OEM-toeleverancier; kennisopbouw rond nieuwe technologieën; innovatie van de organisatie; strategieontwikkeling voor een sector die bedreigd is; onderwijs en opleiding; toekomstverkenning of 'Factory of the future'; omkadering bij de introductie van nieuwe modellen en technologieën en stimuli voor gebruik van 'Vlaamse' voertuigen.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Ik dank de minister voor haar antwoord. We moeten goed nadenken over de economische ontwikkelingen in Vlaanderen. Ik ben ervan overtuigd dat we nu moeten beslissen om onze economie in duurzame zin bij te sturen, zo niet zullen we binnen enkele jaren zelf worden bijgestuurd. Ofwel maken we zelf een concrete keuze, ofwel zullen we binnenkort alles gewoon ondergaan. De minister verwijst naar de Toyota Prius, zonder het model bij naam te noemen.

Minister Fientje Moerman: U vergist zich: ik had het over een hybride terreinwagen die in de VS zal worden voorgesteld of er al is voorgesteld. Het is een wagen van een merk dat ik niet bij naam zal noemen.

De heer Eloi Gorieux: Elke nieuwe technologie heeft tijd nodig om ingang te vinden. Op 10 jaar tijd zijn pc's op technisch vlak enorm geëvolueerd. Die te verwachten ontwikkeling heeft ons er toen niet van weerhouden om massaal pc's te kopen. Die massale commercialisering heeft ervoor gezorgd dat een technologische ontwikkeling mogelijk werd. Die evolutie gaat razendsnel.

Natuurlijk moet men met de kostprijs rekening houden. In het MIRA-T-rapport staat duidelijk dat de kostprijs van ons autoverkeer vier keer lager is dan de totale maatschappelijke kost die dat autoverkeer genereert. Dat zijn dan onder meer gezondheidseconomische kosten. Als we al die externe kosten daadwerkelijk internaliseren, is er helemaal geen sprake van een onverantwoord hoge kostprijs voor hybride wagens. Integendeel, op termijn is de enige realistische optie zo snel mogelijk over te schakelen op die technologieën, in plaats van nog langer de kop in het zand te steken.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Glorieux, ik meen dat u noch ons land noch onze regio ervan kunt beschuldigen de kop in het zand te steken, getuige wat er nu allemaal gebeurt.

U zegt dat de hybride wagens het neusje van de zalm zijn. Een van de conclusies van vorig jaar was echter dat we de komende decennia nog altijd diverse aandrijvingswijzen en vormen van brandstof naast elkaar zullen zien bestaan. Het is trouwens een van de uitdagingen om in dat licht de bevoorrading te organiseren. Het klopt dus niet dat hieruit nu één technologie zal voortspruiten, die dan dé technologie zal worden. Ook de klassieke brandstofwagens van vandaag zullen de volgende decennia bestaan naast die nieuwe vormen.

Als we de milieuvriendelijkheid onderzoeken, dan moeten we dat steeds doen ‘from well to wheels’. Die cyclus moeten we bekijken. Waterstof blijkt dan een aantal handicaps te hebben. Ik ben geen ingenieur, maar een van de mogelijkheden om die impact te verminderen bestaat erin windenergie te gebruiken bij het produceren van waterstof. Windenergie kunnen we immers niet opslaan voor elektriciteit, maar waterstof kunnen we wel opslaan. Dit opent misschien nieuwe perspectieven.

Dit is een sector in volle mutatie, dat zullen we ook de komende jaren blijven zien. Het is de taak van de Vlaamse overheid om, vanuit de bevoegdheden inzake innovatie, onderzoek en ontwikkeling, maar ook die inzake economie, een goed klimaat te scheppen voor de sector. Die sector zorgt immers voor veel tewerkstelling. We moeten er ook voor zorgen dat die knowhow en die nieuwe ontwikkelingen ook in Vlaanderen worden doorgegeven en gesteund, onder meer door het IWT en de andere mogelijke instrumenten die Vlaanderen ter beschikking heeft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 12.24 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

